

JGZ bij COVID-19 - fases waakzaam, zorgelijk, ernstig

versiedatum: 01.10.2020

Inleiding

De escalatieladder waar momenteel mee gewerkt wordt, kent drie fases: waakzaam, zorgelijk en ernstig. In de eerste categorie komen er weinig nieuwe besmettingen bij en is er genoeg zorgcapaciteit. Als de situatie zorgelijk is, stijgt het aantal nieuwe besmettingen en neemt de druk op de zorg toe. Aanvullende maatregelen zijn dan nodig. Als een regio er ernstig aan toe is, is hard ingrijpen nodig. Het aantal besmettingen stijgt dan snel, en het bron- en contactonderzoek is niet meer effectief. De beschikbare zorgcapaciteit is dan ook niet meer voldoende. De burgemeesters (voorzitters van veiligheidsregio's) kunnen extra maatregelen treffen voor (een deel van) hun gemeente (fase zorgelijk of ernstig). De burgemeesters zijn aan zet, let dus op de lokale regelgeving; die kan per gebied verschillend zijn.

We hebben de belangrijkste aandachtspunten op een rijtje gezet:

1. FASE WAAKZAAM

COVID-19 maatregelen voor iedereen

Was je handen regelmatig, geen handen schudden, houd 1,5 meter afstand van volwassenen, vermijd drukke plekken, hoest en nies in je elleboog, gebruik weggooi zakdoekjes. Draag een mondkapje in het OV en op de door de burgemeester aangewezen plekken. Laat je testen bij lichte klachten die kunnen wijzen op COVID-19 en blijf thuis tot de uitslag bekend is. Reizen van en naar oranje gebieden/landen alleen als dat absoluut noodzakelijk is en blijf na thuiskomst uit oranje en rode gebieden/landen 10 dagen in thuisquarantaine.

COVID-19 advies voor de JGZ:

Het blijft altijd mogelijk om tijdens je werk in contact te komen met mensen die besmet zijn met het COVID-19 virus, ook al weten ze dat zelf nog niet. Mensen zijn besmettelijk, 2 dagen voordat ze klachten hebben. Mensen met milde symptomen, herkennen hun klachten ook niet altijd als COVID-19.

Registreren: Let op dat je tot 2 weken terug kunt halen wie op de JGZ-locatie is geweest.

JGZ medewerkers met COVID-19 klachten: Laat je testen en blijf thuis tot de uitslag bekend is. Informeer je werkgever en team. Werk vanuit huis op afstand: digitaal of telefonisch.

Mondkapjes:

Consultatiebureau: alle medewerkers wordt geadviseerd mondkapjes te dragen. Aan ouders wordt gevraagd een mondkapje van thuis mee te nemen en dat te dragen. We stellen dit niet verplicht en gaan niet in discussie indien ouders dit niet willen.

Bij groeps vaccinatie: alle medewerkers wordt geadviseerd mondkapjes te dragen. Voor de baliefunctie bij de vaccinaties worden spatschermen geadviseerd.

Huisbezoek: neonatale screeners en JGZ-professionals worden geadviseerd mondkapjes te dragen.

Bezoek aan scholen: wij adviseren bij contact met BO en VO-scholen de vigerende Corona-regels van de school te volgen. Een uitzondering kan worden gemaakt, dit is ter beoordeling van de JGZ-professional zelf.

Gezondheidscheck: Doe voorafgaand aan elk face-to-face contactmoment een check bij ouders en kinderen naar mogelijke COVID-19 verschijnselen (verkoudheid, hoesten, koorts, verlies reuk en smaak, benauwdheid) en recent contact met een COVID-19-patiënt.

Testen: Adviseer personen met klachten om zich te laten testen. Wacht met een face-to-face contact tot de uitslag bekend is. Geen face-to-face contact op de JGZ locatie en geen huisbezoek bij gezinnen met huisgenoten met COVID-19 klachten. Het uitgangspunt is altijd: zorg voor je eigen veiligheid en die van je directe omgeving en van het gezin/cliënt.

JGZ klanten: ouders en kinderen (vanaf 13 jaar) die verkouden zijn of gezinnen met verkouden huisgenoten hebben, hebben geen face-to-face contact met de JGZ. Zij kunnen zich eerst laten testen en wachten tot de uitslag van de test bekend en negatief is. Digitaal of telefonisch contact is vanzelfsprekend wel mogelijk.

Snotterende kinderen zonder koorts of andere coronaklachten: kunnen face-to-face contact hebben met de JGZ. Met koorts en/of andere klachten niet. Zij kunnen zij zich evt. laten testen. Bij een negatieve uitslag is face-to-face contact weer mogelijk.

Variatie: Bepaal - in aansluiting op een uitgevoerd contactmoment en vervolgens voorafgaand aan het contactmoment – samen met de ouders hoe het contactmoment het beste kan plaatsvinden. Varieer tussen verschillende vormen op verschillende momenten en stem dit op de wensen en mogelijkheden van de ouders/het gezin en de jongere af: face-to-face, telefonisch, digitaal, groepsbijeenkomsten. Varieer ook in de schoolleeftijd met verschillende vormen van JGZ, maak gebruik van groepsactiviteiten op school en gym en sport, geef prioriteit aan kinderen in kwetsbare omstandigheden.

Groepsvaccinaties: kleinschalig en conform de maatregelen zijn toegestaan, vaccinaties gebeuren op de JGZ locatie of de daarvoor aangewezen locatie. Aantal personen per ruimte is maximaal 30 (exclusief personeel) indien er geen doorstroom is. Voor groepsvaccinaties geldt dat het om een binnenruimte mét doorstroom gaat. Hierbij zouden meer mensen toegelaten mogen worden MITS de 1,5 meter afstand geborgd kan worden. Hou hier rekening mee bij inplannen van o.a. groepsgewijze vaccinatie spreekuren en grote JGZ locaties met meerdere spreekuren tegelijk. Aanvullend advies : hou groepsvaccinaties kleinschalig en voorkom wachtrijen, want de landelijke of regionale corona-maatregelen kunnen nog aangescherpt worden.

Afstand houden: Zorg ervoor dat volwassenen 1,5 meter afstand kunnen houden op de JGZ locatie en tijdens ontmoetingen op andere plaatsen. Dus geen volle wachtkamers, in principe één volwassene per kind op de JGZ locatie, niet meer dan 3 personen per 10 m² in één ruimte. Dat geldt voor contact op de JGZ locatie, maar ook tijdens een huisbezoek.

Meekijken in de spreekkamer (leerling-verpleegkundigen, co-assistenten, nieuwe medewerkers): maximaal 3 volwassenen per 10 m².

Hygiëne maatregelen JGZ locatie: vóór elk kind schoonmaken met water en zeep: speelgoed, aankleedkussen, weegschaal, meetlat, onderzoeksmaterialen waaronder stethoscoop, deurknoppen een paar keer per dag reinigen en de vloer waar kinderen op blote voeten lopen regelmatig dweilen. Bezoekers handen wassen bij binnenkomst. Geeft de looprichting aan en markeer 1,5 meter afstand op de vloer, gebruik eventueel kuchschermen in de spreekkamers en in de boxenkamer.

2. FASE ZORGELIJK OF ERNSTIG

COVID-19 advies voor de JGZ vanwege significant hoog aantal regionale besmettingen

Als meerdere mensen in een bepaald gebied besmet zijn, kan de burgemeester of de voorzitter van veiligheidsregio's extra maatregelen treffen voor (een deel van) de gemeente, of voor bepaalde wijken, gebouwen, winkels, cafés, scholen, etc.. Ook één of meer JGZ locaties kunnen gesloten worden.

Bijvoorbeeld: In de gemeente Den Haag zijn 2 JGZ locaties 2 weken gesloten geweest vanwege besmettingen. Daar golden toen de volgende maatregelen: de huisbezoeken en andere face tot face contacten werden twee weken opgeschort en vervangen door telefonische en digitale contacten. Ook de medewerkers mochten twee weken niet op de locatie komen. Ze werkten allemaal vanuit huis.

JGZ behoort tot de vitale noodzakelijke zorg en stopt derhalve niet tijdens een cluster besmetting. JGZ kan voortgezet worden op de manieren zoals we die kennen uit de eerdere periode: digitaal, telefonisch, raam-deur-tuincontact, drive-in, etc. In het algemeen is het advies:

- Maak vooraf afspraken met de schoolleiding/contactpersonen welke maatregelen gelden en hoe uitvoering kan plaatsvinden, bij fase zorgelijk of ernstig
- Geef extra aandacht aan kinderen in kwetsbare situaties.
- Zet de JGZ voor kinderen in eerste 1000 dagen zoveel mogelijk door; aangepast aan de situatie en regels op dat moment.
- Als één of meerdere scholen sluiten, zoek dan contact met de school en overleg op welke wijze de JGZ kan ondersteunen: kinderen met wie de leerkracht/mentor geen contact kan krijgen, kinderen zonder internet, zonder telefoon, die klein behuisd zijn en in kwetsbare woonomstandigheden.
- Extra hygiëne maatregelen: in plaats van water en zeep schoonmaken met alcohol.

3. FASE ERNSTIG

COVID-19 advies voor de JGZ bij verontrustend hoog aantal regionale en landelijke besmettingen

Voor noodzakelijke - niet uitstelbare - JGZ activiteiten bij kinderen van gezinnen met een COVID-19 besmetting, bv als de hielprick of de gehoortest niet langer uitgesteld kan worden, dan heb je volledige persoonlijke beschermingsmiddelen nodig. In dit soort gevallen kan je werkgever dat voor je regelen. Regel vooraf instructie hoe PBM aan- en uittrekken via Deskundige Infectiepreventie van de organisatie. Leg ook uit aan de ouders dat PBM gedragen wordt.

Belangrijke bronnen:

1. <https://www.igi.nl/publicaties/rapporten/2020/09/01/de-zorg-en-de-jeugdhulp-tijdens-de-coronacrisis>
2. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/mediateksten/2020/09/25/letterlijke-tekst-persconferentie-na-ministerraad-25-september-2020>
3. <https://lci.rivm.nl/covid-19/clusters-regionale-verspreiding>
4. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus/gezondheidsadviezen>